

TYDZIEŃ Z INTERNETEM 2018

SCENARIUSZ WARSZTATU

„Wiadomości ze świata”

Warsztat „Wiadomości ze świata” jest przeznaczony dla młodzieży i osób dorosłych. Został przygotowany przez FRSI oraz Polską Akcją Humanitarną.

PODSTAWOWE INFORMACJE

- Czas trwania warsztatu to ok. **140 min.**
- Warsztat jest przeznaczony dla grupy maksymalnie **20 osobowej**, która powinna zostać podzielona na 4 zespoły złożone z maksymalnie 5 osób (można zmniejszyć liczbę osób w zespołach do min. 2 osoby/zespół). Następnie reprezentanci i reprezentantki powstałych w ten sposób zespołów tworzą **drużyny reporterskie**.
- Warsztat ma formułę **gry** polegającej na tym, że drużyny odwiedzają **cztery różne stacje**, na których czekają na nie rozmaite zadania.
- Do „obsługi” tych stacji potrzebne są więc łącznie cztery osoby. Dodatkowo jedna z osób opiekujących się daną stacją powinna przeprowadzić powitanie i zakończenie.
- Warsztat można także przeprowadzić w większej grupie - wtedy potrzebne jest podwojenie liczby stacji oraz osób do obsługi i materiałów. Należy wtedy zwrócić uwagę, aby osoby uczestniczące wiedziały, do których stacji należy się udać.

Czego podczas warsztatu dowiedzą się osoby uczestniczące?

- Przekonają się, że to, jak odbieramy i rozumiemy docierające do nas informacje o świecie, jest silnie związane z tym, gdzie żyjemy.
- Dowiedzą się, że to samo wydarzenie może być różnie postrzegane przez dane grupy, które mają różne historie i doświadczenia.
- Przekonają się, że przekazy medialne, które do nas docierają, niekoniecznie opierają się na rzetelnych źródłach.

- Będą wiedzieć, jak ocenić wiarygodność informacji, w tym jak rozpoznać tak zwane „fake newsy”.

Przydatne określenia oraz skróty

- OP - osoba prowadząca
- OU - osoby uczestniczące
- Stacja - miejsce, w którym drużyny reporterskie wykonują swoje zadania
- Drużyna / drużyna reporterska - grupa maksymalnie 5 osób, które na stacjach wykonują określone zadania

Jaką rolę pełnią osoba prowadząca / osoby opiekujące się poszczególnymi stacjami?

Osoba prowadząca czy osoby opiekujące się stacjami nie muszą być ekspertami od tematyki poruszanej w grze. Poprzez wykorzystanie gry mają pokazywać mechanizmy związane z krytycznym odbiorem przekazów medialnych. Ich rolą jest umożliwienie OU refleksji i wyciągnięcia własnych wniosków. Oprócz tego osoby prowadzące w trakcie trwania gry posiłkują się wszelkimi materiałami pomocniczymi i edukacyjnymi przygotowanymi w ramach kampanii (w tym właśnie niniejszym scenariuszem).

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ, BY PRZEPROWADZIĆ WARSZTAT?

Każda osoba zaangażowana w warsztat powinna zapoznać się z niniejszym scenariuszem i towarzyszącymi mu materiałami. ([Scenariusz warsztatu do pobrania](#)).

Należy przygotować przestrzeń, w której odbędzie się warsztat.

Rozpoczęcie i zakończenie

Na początku i na zakończenie warsztatu OU powinny siedzieć wspólnie - tak by widzieć siebie nawzajem oraz osobą prowadzącą. Najlepiej sprawdzi się więc ustawienie krzeseł w podkowę. Oprócz tego podczas rozpoczęcia i zakończenia potrzebny będzie również rzutnik, ekran oraz laptop z dostępem do internetu oraz głośniczki (na zakończenie będzie wyświetlany film).

Należy przygotować kartki A4 z następującymi nazwami (jedna nazwa na jednej kartce): portal informacyjny, portal plotkarski, Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram, YouTube, Wikipedia, blog, videoblog, forum internetowe, telewizja, radio, gazeta codzienna, tygodnik, inne. Ważne, by karetek było znacznie więcej niż uczestników.

Należy mieć otwarty na komputerze film „Jak mówić o większości świata” ([link](#)).

Stacje

Kluczowym zadaniem będzie zaaranżowanie przestrzeni, gdzie będą usytuowane poszczególne stacje. O ile to możliwe, stacje powinny być oddalone od siebie na tyle, by OU

mogły na nich swobodnie pracować i rozmawiać, nie przeszkadzając pozostałym osobom. Każdą stację warto wyraźnie oznaczyć numerami od 1 do 4.

Istotne będzie także wcześniejsze przygotowanie niezbędnych materiałów, które na danej stacji powinny być wykorzystane.

Stacja nr 1 - Zmień perspektywę

- 4 kartki flipchart (może być również kartka szarego papieru lub kartka formatu A3) oraz kolorowe markery/mazaki
- Wydrukowana lub wyświetlona na rzutniku lub komputerze mapa świata „Zmień perspektywę”(https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/11/2017_materialy_educacyjne_Map%C3%9Cswiata_zmien_perspektyw%C3%9C.pdf)
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania (komplet zdjęć do pobrania)

Stacja nr 2 - Szokujące okładki

- Wydrukowane okładki czasopism (pobierz okładki)
- 4 kartki flipchart (może być również kartka szarego papieru lub kartka formatu A3) oraz kolorowe markery/mazaki
- Kartka z pytaniami do analizy krytycznej (kartka do pobrania)
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Stacja nr 3 - Informacje z internetu - czy rzetelne?

- Komputer / tablet / rzutnik z ekranem - do pokazania prezentacji oraz stron www z informacjami
- Prezentacja PowerPoint (prezentacja do pobrania)
- Czysta kartka A4 do zanotowania odpowiedzi przez uczestników
- Koperta z kartką z prawidłowymi odpowiedziami
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Stacja nr 4 - Krzysztof Kolumb - odkrywca czy najeźdźca?

- Zdjęcie Krzysztofa Kolumba (zdjęcie do pobrania)
- Kartki flipchart / kartki szarego papieru / kartki formatu A3 oraz markery/mazaki
- Komputer / tablet
- Kartka z cytatami o Krzysztofie Kolumbie pochodzącymi od rdzennych Amerykanów (kartka z cytatami do pobrania)
- Mail od Naczelnego (do pobrania)
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

JAK PRZEPROWADZIĆ WARSZTAT?

1. Przywitanie | ok. 30 minut

Osoba prowadząca wita uczestników, przedstawia siebie oraz pozostałe osoby, które będą opiekować się stacjami. Przekazuje krótką informację na temat warsztatu (jaki jest jego temat, na czym będą polegały aktywności) oraz informuje, że spotkanie odbywa się w ramach międzynarodowej kampanii Tydzień z Internetem.

Następnie osoba prowadząca zaprasza OU do przedstawienia się. Na podłodze (na przykład w środku kręgu, w którym siedzą OU) lub na oddzielnym stole leżą już rozłożone kartki A4 z wypisanymi nazwami mediów lub typów mediów. OP prosi uczestników o wybranie tylko jednej kartki - z tym medium, z którego dana osoba czerpie najwięcej informacji o świecie.

Następnie OP prosi OU o przedstawienie się oraz pokazanie innym wybranej kartki i powiedzenie (w kilku zdaniach), jak z danego medium korzystają. Jeśli dana osoba wybiera kartkę z napisem „inne” - powinna wskazać jakieś inne medium.

Uwaga: OP powinna w tym miejscu zwrócić uwagę, by OU nie podawały nazw konkretnych mediów (np. Gazeta Wyborcza, Do Rzeczy), ale posługiwały się typami mediów (gazeta, radio, portal informacyjny, ewentualnie można podać nazwę portalu społecznościowego). To bardzo ważne, ponieważ ujawnienie, z jakich konkretnie mediów korzystają OU mogłoby skutkować na przykład ich polaryzacją, współdziałaniem osób identyfikujących się z określonymi poglądami czy ich negatywnym nastawieniem do osób mających poglądy odmienne.

Teraz OP informuje, że za moment rozpocznie się gra, po czym dzieli OU na drużyny. Najprościej można to zrobić odliczając do 4 lub uprzednio przygotować kolorowe kartki (w 4 różnych kolorach) do wylosowania przez OU.

2. Podział na grupy i wprowadzenie do gry | 10 minut

Drodzy Uczestniczki i Drogie Uczestniczki,

Od tej pory na czas gry staniecie się drużynami reporterów i reporterek, odpowiedzialnych za rubrykę popularnego serwisu internetowego „Wiadomości ze świata”. Wasza redakcja znajduje się w Polsce, a waszym głównym celem w pracy jest jak najrzetelniejsze informowanie waszych odbiorców o tym, co dzieje się w innych częściach świata. Źródłem, z którego najczęściej czerpicie informacje jest internet, gdzie często czyhają na was pułapki w postaci fake newsów (nieprawdziwych informacji). Często nie macie możliwości skontaktowania się z osobami, o których piszecie i pozyskania informacji z pierwszej ręki, dlatego musicie być czujni i dokładnie sprawdzać, co publikujecie w waszym serwisie.

Dzisiaj czekają na was cztery zdania, które sprawią, że będziecie dobrze przygotowani do wybrania i zredagowania informacji do jutrzejszego, internetowego wydania „Wiadomości ze świata”.

Aby je wykonać, każda z Waszych drużyn reporterskich musi odwiedzić cztery stacje.

Drużyna numer 1 udaje się do stacji numer 1 i potem kolejno do stacji nr 2, 3 i 4.

Drużyna nr 2 udaje się do stacji numer 2 i potem kolejno do stacji nr 3, 4 i 1.

Drużyna nr 3 udaje się do stacji numer 3 i potem kolejno do stacji nr 4, 1 i 2.

Drużyna nr 4 udaje się do stacji numer 4 i potem kolejno do stacji nr 1, 2 i 3.

Dla usprawnienia ruchu można każdej drużynie wręczyć kartkę na której będzie napisana kolejność stacji.

Na każdej stacji czeka na was osoba opiekująca się daną stacją, która ma przygotowane dla was zadanie. Za jego wykonanie otrzymacie zdjęcie - a po przejściu wszystkich stacji będzie czekać na was jeszcze jedno zadanie, związane właśnie z otrzymanymi zdjęciami i jutrzejszym wydaniem „Wiadomości ze świata”. Na pewno sobie z nim poradzicie!

Zaczynamy! Na każdą stację przeznaczamy 20 minut. O zmianie stacji poinformuję Was sygnałem dźwiękowym (tu warto zademonstrować, jaki będzie to sygnał - można do tego użyć dzwoneczka, bębenka, gwizdka etc.)

3. Gra | 80 minut

I STACJA

ZMIEN PERSPEKTYWĘ!

Jakie materiały będą potrzebne?

- 4 kartki flipchart (może być również kartka szarego papieru lub kartka formatu A3) oraz kolorowe markery/mazaki
- Wydrukowana lub wyświetlona na rzutniku lub komputerze mapa świata „Zmień perspektywę”(https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/11/2017_materialy_educacyjne_Map%C3%9Cswiata_zmien_perspektyw%C4%9C.pdf)
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Jak się nimi posługiwać?

Przed przyjściem każdej drużyny przygotuj czystą kartkę flipchart (lub kartkę szarego papieru / kartkę A3) i markery. Zadaniem drużyny będzie narysowanie mapy świata z perspektywy

australijskiej, a później porównanie jej z wyświetloną lub wydrukowaną mapą „Zmień perspektywę”.

Instrukcja dla drużyny

Drodzy reporterzy i drogie reporterki!

Ponieważ jeden z artykułów wydania „Wiadomości ze świata” dotyczy Australii, waszym zadaniem będzie próba narysowania mapy świata z perspektywy Australijczyka/Australijki. Mapy przedstawiające obraz świata mogą znacząco się różnić, ponieważ nie odwzorowują wyglądu naszej planety 1:1, co więcej – w różnych częściach świata mogą one wyglądać zupełnie inaczej. Nie da się przenieść okrągłej bryły na płaską mapę z zachowaniem takich samych odległości między państwami i proporcjami rozmiarów. Każde odwzorowanie na płaskiej mapie jest w mniejszym bądź w większym stopniu zdeformowane - i jest też czyjąś perspektywą. Mapa świata, którą znamy, to mapa w odwzorowaniu Merkatora, a jej bazą były mapy kreślone przez europejskich kolonizatorów. Przykładowo, proporcje tej mapy są tak zachwiane, że kontynent afrykański jest niemal 2 razy mniejszy niż w rzeczywistości.

Przed wami leży kartka i markery, spróbujcie narysować mapę świata przedstawiającą wszystkie kontynenty właśnie z perspektywy Australii. To znaczy z Australią, która znajduje się w centralnym punkcie tej mapy (właśnie w takim, w którym na znanych wam mapach znajduje się Europa).

Dla ułatwienia zadania można drużynom pokazać globus. Kiedy drużyny skończą rysować, podziękuj im za wykonanie zadania. Zapytaj, jak im się pracowało? Czy coś ich zaskoczyło? Jeśli tak - co? Następnie wyświetl/pokaż mapę „Zmień perspektywę” dla porównania. Zapytaj, co o tej mapie sądzą? Ponownie - czy coś ich zaskakuje? Jeśli będzie trzeba - wyjaśnij, że mapa jest przedstawiona w sposób „odwrócony” po to, by jeszcze bardziej podkreślić zmianę perspektywy.

Następnie przekaz drużynie zdjęcie po wykonaniu zadania.

II STACJA

SZOKUJĄCE OKŁADKI

Jakie materiały będą potrzebne?

- Wydrukowane okładki czasopism
- 4 kartki flipchart (może być również kartka szarego papieru lub kartka formatu A3) oraz kolorowe markery/mazaki
- Kartka z pytaniami do analizy krytycznej
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Jak się nimi posługiwać?

Przed przyjściem każdej drużyny przygotuj czystą kartkę flipchart (lub kartkę szarego papieru / kartkę A3) i markery. Zadaniem drużyny jest odpowiedź na pytanie i zapisanie ich na flipcharcie.

Instrukcja dla drużyny

Drodzy reporterzy i drogie reporterki!

Medialne okładki często szokują szkodliwymi stereotypami - tak, aby przyciągać spojrzenia i wzbudzać skrajne emocje (np. strach czy złość). Dzięki takiemu zabiegowi czasami zwiększone zostaje grono czytelników i czytelniczek, ale niestety przekazane zostają także szkodliwe stereotypy, które ukazują różne grupy społeczne w krzywdzący dla nich sposób. Do waszej redakcji zwrócono się z prośbą o analizę dwóch okładek. Waszym zadaniem będzie odpowiedzenie na szereg pytań, a następnie przygotowanie krótkich recenzji poszczególnych okładek. Na końcu każdej z recenzji powinna znaleźć się wasza rekomendacja - czy okładka powinna być wydana właśnie w takiej formie, a jeśli nie - co powinno zostać na niej zmienione.

Oto okładki i pytania do analizy. Wasze recenzje przygotujcie na kartce - mogą być zapisane w punktach.

Po wykonaniu zadania podziękuj drużynie, poproś o przedstawienie recenzji, a na końcu przekaz zdjęcie.

III STACJA

INFORMACJE Z INTERNETU - CZY RZETELNE?

Jakie materiały będą potrzebne?

- Komputer / tablet / rzutnik z ekranem - do pokazania prezentacji oraz stron www z informacjami
 - <http://telewizjarepublika.pl/skandal-przed-konferencja-klimatyczna-w-paryzu-doszlo-do-zafalszowania-danych-dot-globalnego-ocieplenia,46865.html>
 - <http://www.pap.pl/aktualnosci/news,809202,we-wroclawskim-zoo-urodzil-sie-mrownik-zwierze-rzadko-spotykane.html>
 - <https://www.wprost.pl/220206/Kolumb-byl-Polakiem-synem-krola>
- Prezentacja PowerPoint
- Czysta kartka A4 do zanotowania odpowiedzi przez uczestników
- Koperta z kartką z prawidłowymi odpowiedziami

- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Jak się nimi posługiwać?

Przed przyjściem każdej drużyny przygotuj na komputerze strony internetowe z materiałami, które będą analizować OU. Dla każdej drużyny naszykuj kartkę A4 i długopis do zapisania odpowiedzi. Prawidłowe odpowiedzi zapisz na kartce i włóż ją do koperty. Przygotuj też na komputerze plik z prezentacją PowerPoint, dzięki któremu będzie łatwiej omówić zadanie.

Instrukcja dla OU

Drużyno!

W dzisiejszym świecie media zajmują się już nie tylko samodzielnym zbieraniem i tworzeniem informacji, ale zwyczajnie publikują swoje „newsy” opierając się na materiałach z innych mediów, głównie tych znalezionych w internecie. To oczywiście zupełnie zrozumiała praktyka - kluczowe jest jednak to, by informacje podawane dalej w ten sposób były prawdziwe. Niestety poszukiwanie w internecie rzetelnych informacji wcale nie jest łatwym zadaniem. Czasami natykamy się na tzw. fake newsy, które dezinformują odbiorców i odbiorczynie. Powody, dla których powstają takie fake newsy mogą być bardzo różne - choćby polityczne, finansowe czy wynikające z przekonania danego autora lub autorki. Czasami zdarza się również tak, że informacja opublikowana w mediach jest prawdziwa, ale opatrzona wprowadzającym w błąd, krzykliwym tytułem - tylko po to, by ludzie korzystający z sieci w taką informację kliknęli.

Waszym zadaniem - jako reporterów i reporterek „Wiadomości ze świata” - będzie przyjrzenie się trzem informacjom z internetu i zdecydowanie, czy są to informacje prawdziwe. Czyli takie, na podstawie których będziecie chcieli napisać własny tekst. Przeczytajcie uważnie oba teksty i zdecydujcie, czy dana informacja jest prawdziwa czy nie - i w rezultacie czy ukaże się jutro w „Wiadomościach”. Jeśli widzicie taką potrzebę, poszperajcie w internecie, sprawdźcie źródła informacji. A na końcu - powiedzcie, jaka jest Wasza decyzja.

Powodzenia!

OU otwierają na komputerze strony z artykułami i je czytają.

Dziękuję i już teraz gratuluję całej pracy, którą włożyliście w weryfikację informacji! Sprawdźmy teraz, czy Wasze odpowiedzi są prawidłowe.

W tym momencie wyciągnij kopertę, w której na kartce znajdują się prawidłowe odpowiedzi. W kolejnym kroku otwórz prezentację Power Point, która krótko wyjaśnia, czy i dlaczego dana informacja jest prawdziwa / nieprawdziwa. Uwaga: posłużenie się prezentacją nie jest niezbędne, jeśli wolisz wyjaśnić coś ustnie lub pokazując fragmenty artykułów na komputerze - też można tak zrobić.

Po wykonaniu zadania podziękuj drużynie i przekaż zdjęcie.

IV STACJA

KRZYSZTOF KOLUMB - ODKRYWCA CZY NAJEŹDŹCA?

Jakie materiały będą potrzebne?

- Zdjęcie Krzysztofa Kolumba
- Kartki flipchart / kartki szarego papieru / kartki formatu A3 oraz markery/mazaki
- Komputer / tablet
- Kartka z cytatami o Krzysztofie Kolumbie pochodzącymi od rdzennych Amerykanów
- Mail od Naczelnego
- Zdjęcia do rozdania drużynom po wykonaniu zadania

Jak się nimi posługiwać?

Przed przyjściem każdej drużyny przygotuj zdjęcie Krzysztofa Kolumba oraz kartki (flipchart lub kartkę A3), na których drużyna będzie zapisywać plan swojego tekstu. Przygotuj też kartkę z cytatami o Krzysztofie Kolumbie pochodzącymi od rdzennych Amerykanów.

Instrukcja dla drużyny

Drużyno,

Czy wiecie, kogo przedstawia to zdjęcie? To Krzysztof Kolumb. Pamiętajcie, kim był? Jakie są Wasze skojarzenia z tą postacią?

Po krótkiej dyskusji i zebraniu informacji od OU wprowadź kolejny element instrukcji.

Redaktor naczelny naszych „Wiadomości” poprosił mnie o przekazanie wam maila. Dla ułatwienia mam tutaj wydruk.

Zespole,

W mediach znów wraca dyskusja na temat polskiego pochodzenia Kolumba. Do jutrzejszych „Wiadomości” potrzebujemy tekstu, który nie będzie powielał tych samych doniesień, ale pokaże inną perspektywę. Chcę go puścić pod następującym tytułem „Kolumb najechał Amerykę”. Przejrzyjcie internet, wybierzcie materiały, które mogą taki tekst zilustrować, po czym przygotujcie wstępny plan tekstu - w kilku punktach napiszcie hasłowo, o czym on będzie.

Potrzebuję tego planu od ręki, czekam na Wasze propozycje.

Naczelnny

Po wykonaniu zadania poproś OU o przedstawienie rezultatów ich pracy. Zapytaj, jak im się pisało? Czy coś sprawiało im trudności? Co?

Następnie pokaż kartkę ze skojarzeniami rdzennych Amerykanów (np. Indian) z postacią Krzysztofa Kolumba.

Każda historia może mieć wiele perspektyw. Krzysztof Kolumb to wyjątkowy przykład. W Europie znany i gloryfikowany jako odkrywca, dla rdzennych Amerykanów jest najeźdźcą i symbolem zawłaszczenia oraz bólu. Kwestie globalne są bardzo złożone i mają wiele elementów, które czasem trudno nam dostrzec. Dlatego warto sprawdzić różne informacje, które są nam podawane w mediach, podręcznikach i książkach - ponieważ perspektywy na wydawałoby się jedną historię/informację mogą być bardzo różne.

Po wykonaniu zadania przez drużynę, wręcz OU zdjęcie.

4. Podsumowanie i zakończenie - 20 minut

Po przejściu OU przez wszystkie stacje zaprosz drużyny do ponownego zgromadzenia się w jednym miejscu.

Drodzy uczestnicy i Drogie Uczestniczki!

Gratuluję Wam ukończenia wszystkich stacji w grze! Zanim jednak podsumujemy to, co się wydarzyło, czeka Was ostatnie, wspólne zadanie.

Głównym wątkiem jutrzejszego wydania „Wiadomości ze świata” będą różne oblicza afrykańskich miast - na okładce internetowego numeru ma się znaleźć kolaż składający się z 4 takich zdjęć. Są to właśnie te zdjęcia, które otrzymaliście na poszczególnych stacjach. Niestety w redakcji pomieszano nazwy miast i kraje, z których te zdjęcia pochodzą. Za chwilę spróbujemy je odpowiednio przyporządkować, na razie jednak powiedzcie, skąd Waszym zdaniem te zdjęcia pochodzą?

W tym momencie OP przeznacza chwilę na zebranie pomysłów od OU. Po czym wprowadza polecenie do zadania.

Zaraz przekonamy się, czy komuś z Was udało się trafić. Teraz zadanie dla drużyn. Na ekranie widzicie teraz nazwy miast i krajów.

- A. Dar es Saalam, Tanzania
- B. Nairobi, Kenia
- C. Johannesburg, Republika Południowej Afryki
- D. Maputo, Mozambik

Napiszcie z tyłu każdego zdjęcia, skąd Waszym zdaniem pochodzi.

Kiedy drużyny dopasują nazwy miast i krajów do zdjęć, OP sprawdza je razem z OU. Gratuluje wykonania ostatniego zadania i zaprasza do obejrzenia filmu podsumowującego warsztat <https://www.youtube.com/watch?v=iKxf9pAOR0>

Na zakończenie warto zrobić wspólne, grupowe zdjęcie. Będzie to wspaniały materiał podsumowujący spotkanie do zamieszczenia na stronie internetowej lub na portalach społecznościowych. Uwaga! Aby móc korzystać ze zdjęcia w celach promocyjnych, należy uzyskać zgody osób znajdujących się na zdjęciu na wykorzystanie wizerunku.